

La realitat

Binyamín Netanyahu ha justificat amb una ambigüitat calculada la retirada israeliana de la major part d'Hebron: "El Likud no ha canviat d'ideologia; és la realitat que ha canviat". La "realitat" que Netanyahu vol fer creure que ha canviat és la dels acords signats ara que, segons ell, són millors per a Israel que no pas els pactats inicialment pels seus antecessors laboristes. Però la realitat que li recorden una bona part dels seus correligionaris és que els acords són els mateixos, i tant és així que passarà a la història com el primer líder de la dreta israeliana que cedeix territori als palestins, amb el suport de l'oposició laborista i malgrat la fractura provocada en el seu propi camp nacionalista.

I tot i això, Netanyahu té raó, si agafem la frase literalment: el Likud no ha canviat, perquè continua majoritàriament oposant-se a l'esperit del procés de pau; però la realitat del Pròxim Orient sí que és una altra. Va canviar amb l'encaixada de mans entre Rabin i Arafat a la Casa Blanca el setembre del 1993. I el canvi s'ha demostrat irreversible, si no és mitjançant una altra guerra. Netanyahu, doncs, havia de triar, i la primera disjuntiva era a Hebron. L'embarrament del procés de pau situava la regió a la vora del

conflicte armat, un pas ruïnós per a Israel, malgrat una previsible victòria, rebutjat per la majoria de la població que ha tastat els beneficis milionaris de l'entesa, i inacceptable pel seu aliat i valedor, els Estats Units, que es juguen el prestigi com a garants de tota l'arquitectura de pau en una de les zones on tenen més interessos estratègics.

Netanyahu, més pragmàtic que no ideòleg, ha acabat encaixant, si bé després de perdre més de mig any intentant d'aplicar el seu programa d'intransigència darrere el qual es van situar els sectors més ultranacionalistes. De fet, l'acord d'Hebron representa la primera acceptació *de facto* del procés de pau per la dreta israeliana i, sobretot, implica el seu primer compromís amb el principi ineludible sintetitzat en l'expressió "pau en canvi de territoris". Però el canvi ha tingut costos per al lí-

der del Likud: set ministres van votar contra l'acord, l'un d'ells va dimitir; en un parlament de 120 escons, quinze diputats de la majoria també van prémer el "no". L'acord no hauria passat sense el suport unànim de l'esquerra.

El primer ministre ha perdut força i només l'amenaça de pactar amb els laboristes un gabinet d'unitat nacional ha evitat més fugues. Almenys de moment, car sembla imparabile l'escissió d'alguns falcons per formar un grup d'extrema dreta vinculat ideològicament amb el moviment dels colons.

La reacció ha estat més dura que no era d'esperar. A més, Hebron era la condició necessària, però no suficient, per a evitar la catàstrofe. I el procés de pau té uns altres colls d'ampolla encara més importants amb què el primer ministre s'haurà d'enfrontar immediatament. El primer ja és aquí: l'anomenada retirada de les zones rurals de la Cisjordània, vital per a donar profunditat territorial a l'autonomia palestina que ara només controla les set principals ciutats. Ha de començar el mes entrant i acabar, en tres etapes, l'agost de l'any que ve. Els palestins reivindiquen tota la Cisjordània, excepte els 144 assentaments i les bases que ocupa l'exèrcit israelià, però Netanyahu ha promès d'estendre al màxim a-

questes zones i mantenir sota control més del 50% de la regió.

La gran qüestió, que ja serà ineludible en aquest estadi del procés és la de crear un ens palestí que sigui l'embrió d'un estat sobirà propi. Netanyahu ha dit que això no passarà mai. Però es tracta de l'única solució amb garanties d'estabilitat. El primer ministre haurà de tornar a triar: mantenir-se fidel a la realitat de la pau creada pels laboristes, que requerirà noves cessions, o tornar a provar de modificar-la amb expansions d'assentaments i més concessions als extremistes que prefereixen obertament el recurs a la guerra. Netanyahu sempre té l'arma del govern d'unitat nacional contra els intransigents. De fet, des de fa setmanes, un representant seu negocia amb els laboristes una estratègia conjunta sobre el procés de pau. Això també és una realitat. ■

JOAN ROURA

"Netanyahu ha rubricat a Hebron, per primera vegada, el procés de pau iniciat pels laboristes. Era la condició necessària, però no suficient, per a evitar la catàstrofe de la guerra."